

13.02.2018

POL-2018-2769

Jakelussa mainituille

SMDno-2017-1466

Poliisihallituksen lausunto Turvatoimet Maahanmuuttovirastossa

Poliisihallituksen lausuntoon on hallituksen esityksestä kopioitu kursivoitusti ne kohdat, joiden osalta on todettu jotakin lausuttavaa. Lausumat on kirjattu kopioitujen kohtien alapuolelle.

SM Maahanmuutto-osasto luonnos 22.1.2018

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi turvatoimista Maahanmuuttovirastossa ja yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 83 §:n muuttamisesta

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Poliisi päättäisi turvatarkastajaksi hyväksymisestä. Poliisin suoritteiden maksullisuudesta säädetään sisäministeriön asetuksella. Turvataarkastajan tehtävään hyväksymisestä perittävä lupamaksu on vuoden 2018 alusta 64 euroa.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Paikallispoliisille aiheutuisi jonkin verran lisätehtäviä turvatarkastajan hyväksymismenettelystä. Turva-alan lupahakemuksia on vuonna 2017 ratkaistu poliisissa xx kappaletta. Maahanmuuttoviraston turvatarkastajaksi hyväksymistä koskevat hakemukset jakautuisivat maantieteellisesti eri poliisilaitoksille, eivätkä ne olisi määrältään merkittäviä. Palvelu rahoitetaan lupamaksuin.

Vuonna 2017 haettiin poliisilta turvatarkastajaksi hyväksymistä 96 kertaa. Hakemuksiin tehtiin seitsemän (7) kielteistä ja 89 myönteistä päätöstä.

Poliisilla ei ole olemassa valmista turvatarkastajakortti -tuotetta. Yksityisen turvallisuusalan lupa-asioiden Luhti-Turva -tietojärjestelmän osalta uuden lupalajin- ja tuotteen määrittely, suunnittelu, testaus ja tuotantoon vienti on pitkäkestoinen prosessi, johon ei ole rahoitusta varattuna. Turvatarkastajakortin valmistuttaminen nykyisellä sopimustoimittajalla olisi kokonaiskustannuksilla arvioituna noin 1000 euroa kappale vähäisen lupamäärän vuoksi. Lupamäärä ei todennäköisesti kasvaisi tulevaisuudessa sellaiselle riittävä tasolle, jotta kustannukset saataisiin kohtuulliselle tasolle per myönnetty kortti. Poliisi ei voi rahoittaa hyväksymisprosessia eikä hyväksytyille myönnettävien lupakorttien valmistusta omasta budjetistaan, vaan kustannukset tulee kattaa kokonaisuudessaan lupamaksuilla kerättävillä varoilla.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT**1 Lakiehdotusten perustelut****1.1 Laki turvatoimista Maahanmuuttovirastossa****4 §. Turvatarkastaja**

Turvatarkastajaksi hyväksymistä haettaisiin turvatarkastusten suorittamispaikan sijaintipaikkakunnan poliisilta. Hakemus edellyttäisi Maahanmuuttoviraston päätöstä henkilön valitsemisesta turvatarkastustehtävään. Turvatarkastajaksi hyväksymistä voisi hakea Maahanmuuttovirasto, henkilö itse tai hänen työnantajansa. Hakemukseen tulisi liittää todistukset koulutuksesta ja hakijan valokuva sekä muita turvatarkastustehtävään liittyviä selvityksiä sen mukaan mitä poliisi edellyttää. Poliisilaitos harkitsee tapauskohtaisesti selvitystarpeet.

5 §. Turvatarkastajakortti.

Pykälässä säädettäisiin, että paikallispoliisi antaisi turvatarkastajaksi hyväksytyille turvatarkastajakortin, joka olisi pidettävä esillä turvatarkastajan tehtäviä suoritettaessa. Turvatarkastajakortti on pidettävä esillä siten, että se on helposti havaittavissa.

Turvatarkastajakortissa olisi henkilön nimi, valokuva ja sekä suomen että ruotsinkielellä teksti "turvatarkastaja". Turvatarkastajakortti olisi voimassa määräajan, enintään viisi vuotta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin turvatarkastajaksi hyväksymisen peruuttamisesta ja turvatarkastajakortin palauttamisesta poliisilaitokselle. Jos tehtävä turvatarkastajana päättyy, turvatarkastajaksi hyväksyminen peruutettaisiin ja turvatarkastajakortti tulisi palauttaa poliisilaitokselle. Peruuttaminen voitaisiin tehdä kokonaan tai määräajaksi.

Turvatarkastajaksi hyväksyminen käsitellään Luhti-Turvassa. Turvatarkastajaksi hyväksytyille (poliisi, rajavartiolaitos, tuomioistuin tai satama) tulostetaan Turvasta päätösasiakirja, mikä toimii samalla todisteena hyväksymisestä, mutta korttia ei myönnetä eikä tilata hyväksytyille. Näin ollen hakemukseen ei tarvitse liittää tehtävään hyväksyttäväksi esitetyn henkilön valokuvaa. Asia lienee ratkaistavissa siten, että Maahanmuuttovirasto toimittaisi poliisin toimitiloihinsa hyväksymille turvatarkastajalle kuvallisen kortin, mikä palautettaisiin tehtävän päättyessä. Tehtävän päättyessä ennen poliisin myöntämän hyväksymisajan päättymistä, poliisi peruuttaisi pyynnöstä turvatarkastajaksi hyväksymisen.

Luhti-Turvaan tähän mennessä toteutettu turvatarkastajaksi hyväksymisen toiminnallisuus vaatisi lupajärjestelmän päivittämisen Maahanmuuttoviraston toimitilojen turvatarkastajien osalta. Alustavien arvioiden mukaan muutosprosessi kaikkine vaiheineen, muutoksen määrittelystä alkaen tuotantoon ottamiseen saakka, kestäisi ilman mitään häiriötekijöitä vähintään kolme (3) kuukautta työ aloittamisesta. Arvion pohjana ovat lukuisat vastaavan suuruiset aiemmat lupajärjestelmän päivittämiset vakiintuneiden työaikataulutusten mukaisesti. Luhti-Turvassa tehtävät päätökset kaikkine toimenpiteineen ja asiakirjoineen arkistoidaan sähköisesti, joten kyse ei ole vain järjestelmän käsittelynäytön päivittämisestä. Tässä kuvattuun lupajärjestelmän päivittämiseen ei ole varattu rahoitusta.

6 §. Turvatarkastajan koulutus.

Pykälässä säädettäisiin turvatarkastajan koulutuksen sisällöstä.

Turvatarkastajan koulutuksen tulisi pitää sisällään opetuskokonaisuudet tämän lain mukaisista toimivaltuuksista, turvatarkastusten tekemisestä sekä voimankäytöstä. Soveltuvaa koulutusta voisi osaltaan olla esimerkiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain nojalla säädetty koulutus.

Esimerkiksi Vartijan ammattitutkinto 2016 sisältää turvatarkastuskoulutusta: Määräyksen diaarinumero 52/011/2016
Korvattavat määräykset 44/011/2006
Koulutuskoodit Vartijan ammattitutkinto (384501)
Voimaantulo 1.1.2017

2.8. Turvatarkastus

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa

- perustaa tarkastuspisteen ja tuntee tarkastuksessa apuvälineinä käytettävät laitteet ja tekniikat
- turvatarkastuksen palvelutoiminnan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että voimankäyttökoulutuksena kyseeseen voisi tulla poliisin antama koulutus tai yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa tarkoitettu voimankäyttökoulutus. Voimankäyttökoulutuksen kouluttajana voisi toimia poliisin voimankäyttökouluttajan lisäksi Poliisihallituksen hyväksymä voimankäyttökouluttaja.

Sisäministeriön asetus (871/2017) poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2018:

Valtion maksuperustelain 7 §:ssä tarkoitettuja suoritteita, jotka poliisi hinnoittelee liiketaloudellisin perustein, ovat muun muassa poliisin poliisihallinnon ulkopuolisille tarjottavat koulutuspalvelut sekä opetuksen liitännäispalvelut.

Poliisihallituksen hyväksymän voimankäyttökouluttajan antama koulutus on lähtökohtaisesti maksullista, koska se pääsääntöisesti perustuu liiketoimintaan, joko kouluttajan omaan tai sen, kenen palveluksessa hän toimii.

14 §. Voimankäyttö.

Pykälän 2 momentin mukaan turvatarkastajan voimankäyttövälineitä ovat kaasusumutin, käsiraudat, enintään 70 senttimetriä pitkä patukka ja teleskooppipatukka. Sama välineistö mainitaan ampuma-aseen ohella yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 2 §:n 14 kohdassa voimankäyttövälineen määritelmänä. Kaasusumuttimen osalta laissa viitataan ampumaselain (1/1998) 2 §:ään. Momentti mahdollistaa voimankäyttövälineiden saatavilla pitämisen, ja voimankäyttövälineitä tulee kantaa mahdollisimman huomaamattomasti.

Voimankäyttövälineiden kantamistapa tulisi määritellä tarkemmin. Lähtökohtana voisivat olla yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa (1085/2015) säädetyt ja alalla vakiintuneet kantamistavat.

Lytp 20 § (vartija)

Vartijan on kannettava voimankäyttövälineitä asunsa alla siten, että ne eivät ole muiden havaittavissa.

Jos voimankäyttövälineiden kantaminen vartijan asun alla ei ole mahdollista, niitä saadaan, ampuma-asetta lukuun ottamatta, kantaa asuun kuuluvissa suljettavissa taskuissa tai vyöhön kiinnitettävissä tai asuun kuuluvissa umpikoteloissa. Patukkaa saadaan kuitenkin kantaa siltä osin näkyvissä kuin sen kantaminen asun alla tai umpikotelossa ei sen koon vuoksi ole mahdollista.

Jos vartioimistehtävässä käytetään muuta kuin vartijan asua, kaikkia voimankäyttövälineitä on kannettava asun alla siten, etteivät ne ole muiden havaittavissa.

Lytp 50 § (järjestyksenvalvoja)

Järjestyksenvalvojan on kannettava voimankäyttövälineitä asunsa alla siten, että ne eivät ole muiden havaittavissa.

Jos voimankäyttövälineiden kantaminen asun alla ei ole mahdollista, niitä saadaan kantaa asuun kuuluvissa suljettavissa taskuissa tai vyöhön kiinnitettävissä tai asuun kuuluvissa umpikoteloissa. Patukkaa saa kantaa siltä osin näkyvissä kuin sen kantaminen asun alla tai umpikotelossa ei sen koon vuoksi ole mahdollista.

Pykälän 3 momentin mukaan voimankäyttövälineiden käyttämisen edellytyksenä olisi soveltuva välinekohtainen koulutus. Tämä tarkoittaa, että turvatarkastaja voi käyttää ja kantaa vain sellaisia voimankäyttövälineitä, joiden käyttöön hän on saanut koulutuksen. Kouluttajana voi toimia poliisin hyväksymä voimankäyttökouluttaja.

Vartijan tai järjestyksenvalvojan koulutuksessa tai sen yhteydessä tai myöhemmin suoritetut voimankäyttövälineiden koulutukset asekoulutusta lukuun ottamatta vastaavat toisiaan, joten asia on hyvä ottaa huomioon esitettyssä laissa turvatarkastajalle hyväksi luettavan voimankäyttökoulutuksen osalta.

Poliisiylitarkastaja

Marko Rahikainen

Ylikomisario

Ari Pulliainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 13.02.2018 klo 11:28. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Sisäministeriö, Sisäministeriön maahanmuutto-osasto

Tiedoksi

Poliisihallitus Esikunta ja Poliisitoimintayksikkö, Niina Uskali